



ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTEREN

12. april 2011

Besvarelse af spørgsmål 495 alm. del stillet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 15. marts 2011 efter ønske fra Steen Gade (SF).

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Vil ministeren fremsende et notat vedrørende VA-godkendelse af vandbehandlingsanlæg til montering i husinstallationer og herunder redegøre for ændringer i lovgivning, bekendtgørelser, vejledninger m.v. siden offentliggørelsen af ”Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 6, 2004” og i notatet besvare følgende spørgsmål:

- Kan et vandbehandlingsfilter VA-godkendes uden at være testet for afgivelse af stoffer og bakterier til drikkevandet, og er det således lovligt at markedsføre filtre, der ikke er testet?
- Hvem er ansvarlig for at udføre en toksikologisk vurdering af materialerne som produkter, der er i kontakt med drikkevandet, og vil ministeren oplyse, hvordan det bliver en del af ansøgningen om VA-godkendelsen?
- Kan flere forskellige produkter til forskellige formål og med forskellig konstruktion stå på samme VA-godkendelse?
- Findes der en vejledning, der i forbindelse med VA-godkendelse af vandfiltre giver producenterne retningslinjer for, hvordan produktet skal håndteres efter brug med størst mulig miljøhensyn?
- Hvilke regler er der for vand, der indgår i fødevarerproduktion?
- Hvor i loven findes regler om, at teknisk vand, der varmes op til 90 grader, må indgå i fødevarer, og fritager opvarmningen for at komponenter testes for afgivelse af farlige stoffer og bakterier?
- Hvad er den præcise definition på teknisk vand, og må teknisk vand under nogen omstændigheder indgå i fødevarerproduktion?
- Skal alle komponenter, der leverer vand til fødevarerproduktion, testes for afgivelse af farlige stoffer?
- Hvordan sikrer lovgivningen, godkendelsesordninger, certificering m.v., at forbrugeren ikke indtager farlige stoffer eller bakterier med vand – koldt som varmt – der har været igennem et drikkevandsfilter?
- Vil ministeren i et bilag oplyse VA-godkendte vandfiltre og markere hvilke, der er testet for afgivelse af stoffer og bakterier, og hvilke der er påklaget/anmeldt?

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Erhvervs- og Byggestyrelsen, der har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

Baggrund

I henhold til bygningsreglementets (BR10) kapitel 8.4.1, stk. 6 skal byggevarer, der indgår i eller tilsluttes drikkevandsinstallationer, have en VA-godkendelse for at overholde de sundhedsmæssige krav til

drikkevandets kvalitet, jf. drikkevandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1449 af 11. december 2007). En VA-godkendelse betyder, at byggevaren er testet for afgivelse af sundhedsfarlige stoffer, fx bly og cadmium, samt er godkendt og dermed lovligt kan indgå i eller tilsluttes drikkevandsinstallationer. Producenter, importører og forhandlere har pligt til at sikre sig, at deres byggevarer har en VA-godkendelse, inden de markedsføres og sælges i Danmark, jf. markedskontrolbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1075 af 10. november 2008).

For så vidt angår ændringer i lovgivning, bekendtgørelser, vejledninger m.v. har Naturstyrelsen oplyst, at Miljøstyrelsen siden offentliggørelsen af "Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 6, 2004" har udarbejdet en "Opstilling af forsøgsprotokol til vurdering af mikrobiel vækst i forbindelse med VA-godkendelse af større vandbehandlingsanlæg, Miljøprojekt Nr. 5 2006". Naturstyrelsen har oplyst, at forsøgsprotokollen er en detaljeret protokol for mikrobiologisk test af vandbehandlingsanlæg, der ønskes VA-godkendt. Forsøgsprotokollen er et supplement til "Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 6, 2004".

Erhvervs- og Byggestyrelsen udsendte i oktober 2010 en vejledning om VA-godkendelse af vandfiltre. Styrelsen har den 1. april 2011 udsendt en revideret udgave af vejledningen med henblik på at præcisere, at VA-godkendelsesordningen omfatter alle komponenter i kontakt med drikkevand (herunder vandfiltre) fra drikkevandsforsyningen og helt frem til det tilsluttede apparat (fx en kaffeautomat eller en espressomaskine). Det følger også af vejledningen, at selve apparatet (fx kaffeautomaten og eventuelle vandfiltre i apparatet) er omfattet af reglerne om sundhedsmæssige krav til materialer og genstande i kontakt med fødevarer.

Besvarelse af delspørgsmål

ETA-Danmark A/S, der udsteder VA-godkendelserne på vegne af Erhvervs- og Byggestyrelsen, har oplyst, at et vandbehandlingsfilter altid testes i forbindelse med en VA-godkendelse. Der foretages som udgangspunkt både en toksikologisk og en bakteriologisk test. For filtre, hvor producenten har angivet, at de kun skal anvendes til brug for varmdriksautomater, foretages der alene en toksikologisk test. I sådanne tilfælde er det en betingelse i VA-godkendelsen, at vandet skal have en minimumstemperatur på 90 grader.

Toksikologiske vurderinger for vandbehandlingsfiltre i kontakt med drikkevand udføres af firmaet Eurofins Product Testing, der indgår i den internationale laboratoriegroupe Eurofins. Vurderingen er en del af den nødvendige dokumentation, og det påhviler derfor den ansøgende virksomhed at fremskaffe den i forbindelse med ansøgningen om VA-godkendelse.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt flere forskellige produkter til forskellige formål og med forskellig konstruktion kan stå på samme VA-godkendelse, har ETA-Danmark A/S oplyst, at dette som udgangspunkt

ikke vil være muligt. ETA-Danmark A/S vurderer i forbindelse med de konkrete ansøgninger, hvilke produkttyper og anvendelsesformål, der kan fremgå af den samme VA-godkendelse.

For så vidt angår spørgsmålet om håndtering af vandfiltre efter brug, findes der ikke nogen særskilt vejledning, men Miljøstyrelsen har oplyst, at filtrene er underlagt de generelle regler i affaldsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1632 af 21. december 2010). Det er i henhold til denne bekendtgørelse kommunen, som skal afgøre, om vandfiltrene er genanvendelige, farlige, forbrændingsegne eller noget helt fjerde. Hvis ikke filtrene er omfattet af en indsamlings- eller anvisningsordning, skal kommunen lave en konkret anvisning baseret på en konkret vurdering af affaldets egenskaber.

For så vidt angår spørgsmålene i relation til fødevarer, har Fødevarestyrelsen oplyst, at det af fødevarerforordningens (forordning (EF) nr. 178/2002) definition af fødevarer i artikel 2 fremgår, at vand hører under begrebet ”fødevarer”, hvis det bevidst tilsættes fødevarer i forbindelse med deres fremstilling, tilberedning eller behandling. Kravene til drikkevand skal overholdes på det sted, hvor vandet bruges i fødevareraktiviteten. Drikkevand skal overholde kravene i drikkevandsdirektivet (98/83/EF), som i Danmark er implementeret i drikkevandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1449 af 11. december 2007).

Hygiejneforordningen (forordning (EF) nr. 852/2004) og hygiejneforordningen for animalske fødevarer (forordning (EF) nr. 853/2004) fastsætter krav til brug af drikkevand i fødevareraktiviteter. Drikkevand skal som udgangspunkt anvendes ved fødevarerproduktion, men det er muligt at benytte andre kvaliteter af vand i forbindelse med visse typer af fiskevarer. Her opereres med begrebet ”rent vand”, som omfatter rent havvand og ferskvand af en tilsvarende kvalitet. Rent vand må ikke indeholde mikroorganismer eller skadelige stoffer, som direkte eller indirekte kan skade sundhedskvaliteten af fødevarer.

For så vidt angår ”teknisk vand”, findes der ikke nogen lovmæssig definition på teknisk vand, men der er praksis for at anvende udtrykket for vand, som bruges til eksempelvis brandslukning, fremstilling af damp, køling og lignende formål. Fødevarestyrelsen har således oplyst, at der ikke i fødevarerlovgevingen opereres med begrebet teknisk vand. Der skal i fødevareraktiviteter anvendes drikkevand eller rent vand, som beskrevet ovenfor. Den eneste undtagelse er vand, der anvendes til fx brandslukning, fremstilling af damp, køling og lignende formål. Sådant vand skal cirkulere gennem særskilte behørigt identificerede ledningssystemer og må ikke have nogen forbindelse med drikkevandssystemerne eller mulighed for tilbagestrømning til disse.

Endelig har Fødevarestyrelsen oplyst, at der ikke i fødevarerlovgevingen er krav om, at komponenter, der leverer vand til fødevarerproduktion, testes for afgivelse af farlige stoffer. Det er virksomhedens ansvar at sikre,

at det vand, som bruges i produktionen, er af drikkevandskvalitet. Dette skal kunne dokumenteres.

VA-godkendelsesordningen indebærer i dag, at alle komponenter i kontakt med drikkevand (herunder vandfiltre) *fra* drikkevandsforsyningen og helt frem *til* det tilsluttede apparat (fx en kaffeautomat eller en espressomaskine) altid skal have en VA-godkendelse, når apparatet er tilsluttet drikkevandsforsyningen. Selve apparatet, herunder filtre inde i apparatet, som kommer i kontakt med drikkevandet, vil være omfattet af reglerne om sundhedsmæssige krav til materialer og genstande i kontakt med fødevarer. Som tidligere nævnt, er dette blevet præciseret i den senest reviderede vejledning om VA-godkendelse af vandfiltre.

Derved sikres det, at forbrugeren ikke indtager farlige stoffer eller bakterier med vand – koldt som varmt – der har været igennem et drikkevandsfilter.

For så vidt angår en liste over VA-godkendte vandfiltre, henvises der til ETA-Danmark A/S' hjemmeside www.etadanmark.dk, hvor der findes en oversigt over VA-godkendte vandfiltre. Hverken Erhvervs- og Byggestyrelsen eller ETA-Danmark A/S har registreret nogen klager over godkendte vandfiltre.